

4. Anvendelse af sygeplejeklinikker (2010-24191)

Som led i udvikling af fremtidens kommunale sundhedsvæsen og fremtidens sygepleje ønsker Sundheds- og Omsorgsforvaltningen, at flere borgere fremover skal modtage sygepleje på klinik.

INDSTILLING OG Beslutning

Sundheds- og Omsorgsforvaltningen indstiller,

1. at Sundheds- og Omsorgsudvalget godkender, at borgere, der fysisk og psykisk er i stand til at møde op på sygeplejeklinik, kun kan modtage sygepleje på klinik og ikke i eget hjem.

Problemstilling

Sundheds- og Omsorgsudvalget tog den 6. november 2008 koncept for sygeplejeklinikker til efterretning. Etableringen af sygeplejeklinikker er en del af ”Strategi for det borgernære sundhedsvæsen”, der blev godkendt af Sundheds- og Omsorgsudvalget i juni 2009. Sundheds- og Omsorgsforvaltningen har etableret syv sygeplejeklinikker.

Formålet med etablering af sygeplejeklinikker er at skabe øget fleksibilitet og kvalitet for borgerne, sikre en mere hensigtsmæssig anvendelse af de sygeplejefaglige ressourcer og et bedre arbejdsmiljø, som nærmere beskrevet nedenfor.

En del af sygeplejemodtagerne har en helbredstilstand, som gør det muligt for dem at modtage sygepleje på klinik. Det er Sundheds- og Omsorgsforvaltningens mål, at 90 % af de borgere der fysisk og psykisk er i stand til at møde op på sygeplejeklinik skal modtage sygepleje på klinik. Borgere, der ikke er i stand til at møde op på sygeplejeklinik, skal naturligvis fortsat modtage sygepleje i hjemmet. vv

Sygeplejeklinikkerne ydede i marts 2010 i alt 557 timers sygepleje til 241 borgere. v

	Antal borgere	Antal timer
Amager	8	17
Bispebjerg	31	50
Indre by	20	59
Vesterbro	23	38
Valby	72	135
Valbyholm	29	78
Østerbro	58	179
I alt	241	557

Som det fremgår i tabellen, er der væsentlige forskelle på antallet af borgere i de forskellige sygeplejeklinikker. Det skyldes bl.a., at der er forskel på hvor længe de enkelte klinikker har

eksisteret. Klinikkerne i Valby og Østerbro er således blandt de klinikker, der åbnede først, mens klinikken på Amager åbnede 1. marts 2010.

Der skal ske en markant vækst i antal borgere, der modtager sygepleje på klinik, for at nå målet om at 90 % af de borgere, der fysisk og psykisk er i stand til det, modtager sygeplejen på klinik.

Der kan på sigt blive behov for at udvide sygeplejeklinikkernes kapacitet i nogle lokalområder, bl.a. etableres i 2010/ 2011 en sygeplejeklinik i Vanløse/Brønshøj/Husum i det kommende sundhedshus.

Der er på nuværende tidspunkt særligt behov for, at øge andelen af borgere der henvises til sygeplejeklinik. Det er i dag den kommunale sygeplejes ansvar at vurdere, hvorvidt den enkelte borger skal henvises til at modtage sygepleje på klinik samt at motivere borgeren hertil. Det bygger således i øjeblikket på et frivillighedsprincip, hvorvidt den enkelte borger modtager sygepleje på sygeplejeklinik eller i hjemmet.

Hidtidige erfaringer viser, at ”frivillighedsprincippet” betyder, at en del af de borgere, der falder indenfor målgruppen for sygeplejeklinikker, fortsat modtager sygepleje i eget hjem. Traditionelt er sygeplejen blevet ydet i hjemmet, og tanken om, at sygeplejen i stedet udføres på sygeplejeklinikker, er stadig ny for både medarbejdere og borgere. Det betyder, at det kan være vanskeligt for medarbejderen at motivere borgeren til at modtage sygepleje på klinik. Med nuværende praksis er det derfor vanskeligt at opnå det opstillede mål for andelen af borgere, der modtager sygepleje på klinik.

Løsning

Sundheds- og Omsorgsforvaltningen ønsker at gøre op med frivillighedsprincippet og i stedet indføre en praksis, hvor borgere, som opfylder kriterier omkring fysisk og psykisk helbredstilstand, udelukkende vil få tilbudt sygepleje på en klinik i lokalområdet.

Konkret betyder det, at sygeplejen i forbindelse med opstart af sygepleje foretager en faglig vurdering af borgerens samlede helbredssituation og på basis heraf afgør, hvorvidt de tildelte sygeplejeydelser skal gives på sygeplejeklinik eller i borgerens eget hjem. Vurderes det, at borgeren fysisk og psykisk er i stand til ved egen hjælp at transportere sig til en sygeplejeklinik, gives der kun tilbud om sygepleje på sygeplejeklinik. Der vil ikke blive givet et alternativt tilbud om sygeplejeydelser i hjemmet. Afviser borgeren at modtage sygepleje på klinik afsluttes forløbet, og borgeren orienteres herom. Er sygeplejen tildelt på basis af henvisning fra praktiserende læge eller hospital orienteres henviser herom.

Tilbudet om at modtage sygepleje på klinik skal skabe større fleksibilitet for borgerne, idet de kan møde op på sygeplejeklinik til en forud aftalt tid, frem for at vente på sygeplejen i hjemmet. Desuden øger det kvaliteten af den sygepleje borgeren modtager, idet sygeplejeklinikkerne har behandlingsfaciliteter, som kan medvirke til at nedsætte behandlingstiden og dermed borgerens gener. Dette gælder bl.a. i forhold til sårbehandling, som er en af de primære opgaver sygeplejeklinikkerne varetager.

For at sikre borgerne let adgang til klinikkerne, er de lokaliseret tæt på offentlig transport og servicebusser. Som udgangspunkt er sygeplejeklinikker lokaliseret i kommunens sundhedshuse.

✓Øvrige sygeplejeklinikker er lokaliseret på adresser, der huser forskellige tilbud til ældre eller i forbindelse med ældreboligkomplekser. (Oversigt over sygeplejeklinikker, se bilag 1).

Målet med sygeplejeklinikker er endvidere at understøtte en mere hensigtsmæssig anvendelse af sygeplejens ressourcer, idet sygeplejen undgår at bruge tid på transport. Samtidig styrkes det fysiske arbejdsmiljø for medarbejderne i form af bedre arbejdsstillinger, -lys mv.

Der blev i foråret 2009 foretaget en evaluering af sygeplejeklinikker. Resultatet viste, at de borgere, der modtager sygepleje på en sygeplejeklinik, gennemgående er tilfredse, trygge og oplever en høj kvalitet. Kliniksygeplejerskerne oplever, at klinikfaciliteterne giver dem bedre mulighed for at yde god sygepleje. Der er med andre ord et solidt afsæt for et godt arbejdsmiljø og en høj kvalitet i arbejdet (se bilag 2).

Ældrerådene er blevet hørt vedrørende sygeplejeklinikker. Ældrerådene har tilsluttet sig det principielle i ordningen (se bilag 3). I forbindelse med ændret praksis vedr. henvisning til sygeplejeklinik forudsætter ældrerådene, at Sundheds- og Omsorgsforvaltningen skal reagere, hvis en borger gentagende gange udebliver fra at møde op i klinikken og ikke melder afbud eller på anden måde meddeler, at behandlingen er foregået på en anden måde (se bilag 4).

Kommunen har i henhold til lovgivningen ikke pligt til at handle på manglende fremmøde. Sundheds- og Omsorgsforvaltningen vurderer dog, at det er god praksis at kontakte borgeren telefonisk bl.a. med henblik på aftale om ny tid. Vurderes det i *helt særlige* tilfælde, at borgerens manglende fremmøde skyldes en kritisk situation, skal der handles herpå.✓ Kan der ikke opnås telefonisk kontakt, kontaktes som udgangspunkt øvrige aktører, der er involveret i borgerens forløb, eller eventuelle pårørende, for at afklare om borgeren har brug for akut hjælp. Er årsagen til det manglende fremmøde fortsat uklart, og er der begrundet mistanke om, at borgeren er i nød og opholder sig i hjemmet, kontaktes politiet. Sygeplejeklinikken har rent juridisk ikke lov til at gå ind i borgerens hjem ved brug af låsesmed, med mindre borgeren har givet udtrykkeligt samtykke hertil. Sundheds- og Omsorgsforvaltningen udarbejder arbejdsgange, der understøtter denne praksis.

Sundheds- og Omsorgsforvaltningen kontaktede Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse i forbindelse med oprettelse af de første sygeplejeklinikker. Efter ministeriets opfattelse udelukker bestemmelserne iht. Sundhedslovens § 138 ikke, at kommunen pålægger en borger at modtage hjemmesygepleje på en sygeplejeklinik. Ministeriet bemærker endvidere, at kommunen ikke kan yde befordring eller befordringsgodtgørelse til besøg på sygeplejeklinikker (bilag 5).

Økonomi

Videre proces

Det er vigtigt, at borgere i forbindelse med henvisning til sygepleje oplyses om, at sygepleje som udgangspunkt ydes på sygeplejeklinik. Der er derfor udarbejdet en kommunikationsplan således, at alle relevante aktører orienteres om den nye praksis vedr. sygeplejeklinikker.

Anne Mette Fugleholm

/ Birgitte Bo Christensen

bilag

[1. Oversigt over sygeplejeklinikker](#)

[2. Evaluering af sygeplejeklinikker](#)

[3. Høringssvar fra De københavnske Ældreråd den 21. oktober 2008](#)

[4. Høringssvar fra De Københavnske Ældreråd den 4. marts 2010](#)

[5. Ministeriet for sundhed og forebyggelse](#)

Sundheds- og Omsorgsudvalgets beslutning den 29.04.2010

Indstillingen blev godkendt.

Udvalget tilføjede som et 2. at-punkt:

"at sygeplejeklinikkerne evalueres medio 2011 og at evalueringen særligt adresserer målgruppe, efterspørgsel, fremmøde og økonomi."

Derefter godkendte udvalget indstillingen, idet udvalget lægger vægt på, at sygeplejeklinikkerne understøtter ambitionen om at aktivere borgerens ressourcer.

